

Винник С. – студент

Науковий керівник: к. е. н., доц.

І. С. Гурська

ВП НУБіП України «Бережанський
агротехнічний інститут»

м. Бережани, Україна

Ефективність використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах

Ефективність використання сільськогосподарських земель потребує застосування взаємоузгодженого комплексного підходу, зважаючи на суттєві зміни нинішньої системи та умов землекористування. Система раціонального використання земельних ресурсів включає: економічну групу (здійснення заходів охорони від виснаження ґрунтів та підвищення рівня родючості) та екологічну групу (забезпечення заходів охорони земель від можливого забруднення та його попередження) [3, 30].

Ефективність використання земельних угідь можна виміряти економічними показниками, але перед цим варто проаналізувати ряд чинників іншого характеру, що безпосередньо впливають на ефективність використання земель. Використання сільськогосподарських земель пов'язане з показниками родючості ґрунтів та розміром матеріально-фінансових вкладів у виробництво. Родючість – це той чинник, який зумовлений географічним розташуванням та кліматично-природним впливом, а щодо розмірів матеріально-фінансових вкладів у виробництво – то вони залежить від характеру використання земель, культури землеробства, використання сільськогосподарської техніки та добрив, організації праці та ін. [1; 2; 6].

Підвищення ефективності використання земельних угідь є основною задачею у сільському господарстві у вигляді збільшення об'єму виробленої продукції з земельної одиниці в умовах економічної доцільності. Отже, ефективність використання земельних угідь тісно пов'язана з поняттям прибутковості використання даної площі. Оптимальний розмір площі земель для проведення оцінки ефективності в середньому дорівнює 1 га.

В. В. Макарова доводить, що головною умовою підвищення економічної ефективності виробництва в сільському господарстві та створення конкурентоспроможної продукції в ринкових умовах є раціональне використання земель та землемісткість сільськогосподарської продукції. В основу визначення цього показника покладено метод питомої участі, який потребує наявності двох складників: сукупності об'єктів і порівнюваних показників – площі сільськогосподарських угідь і вартості виробленої продукції [5].

Основним показником економічної ефективності використання землі є вартість виробленої продукції на одиницю площі. Цей показник, відображає не лише використання землі, а й увесь виробничий потенціал підприємства, його взаємоузгодженість та взаємозамінність.

Економічна ефективність вимірюється співвідношенням виробленої продукції на 100 га сільськогосподарських угідь. Для оцінки ефективності економічного управління землями сільськогосподарського призначення створено методику, засновану на застосуванні результативних показників ефективності використання земель сільськогосподарського призначення, які повинні включати в себе: натуральні показники, що характеризують вихід продукції на одиницю земельної площі; натуральні показники, що характеризують приріст продукції за певний період на одиницю площі; економічні показники, що характеризують відношення вартості валової продукції з 1 га землі до основних фондів організації; економічні показники, що характеризують собівартість продукції; економічні показники, що характеризують вихід валового і чистого доходу на 1 га земель сільськогосподарського призначення та ін.; економічні показники, що характеризують відношення виробленої валової продукції на 1 га до витрат на 1 га [4; 6].

Економічна ефективність використання земельних угідь вимірюється вартісними та натуральними показниками. До натуральних показників відносять: урожайність сільськогосподарських культур; виробництво окремих видів тваринницької продукції на 100 га відповідних земельних угідь (продукцію скотарства і вівчарства розраховують на 100 га сільськогосподарських угідь, свинарства – на ріллю, птахівництва – на площу зернових). До вартісних показників відносять: виробництво валової продукції в постійних цінах 2010 року, виробництво товарної (реалізованої) продукції в поточних цінах реалізації, чистої продукції і прибутку з розрахунку на 1 га сільськогосподарських угідь, де натуральні показники характеризують продуктивність тільки певної частини сільськогосподарських угідь, а вартісні – всієї площі сільськогосподарських угідь [1].

Таким чином, ефективність використання земельних угідь – це комплексний процес, що базується на результатах після аналізу багатьох чинників та показників, що супроводжують процес обробки землі. Різноманітні чинники та їх вплив зумовлюють різні бачення вчених, по оцінці ефективності використання земельних угідь. Варто підкреслити, що саме поняття «ефективність» також може носити різний відтінок: екологічний, економічний, соціальний, тощо.

Для ефективного використання земельних угідь рекомендується впроваджувати концепцію поліпшення родючості ґрунтів; посилення концентрації та інтенсифікації виробництва, виробничо-галузева структура виробництва, державне регулювання останнього й реалізації продукції та підтримка виробників.

Джерела та література

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підручник. Київ: КНЕУ. 2013. 779 с.
2. Гунченко О. В. Теоретико-методичні аспекти оцінки економічної ефективності використання земель сільськогосподарських підприємств. *Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва*. 2011. С. 1–8.
3. Дорош Й. Напрями удосконалення екологічної політики в галузі земельних відносин. *Земле-впорядний вісник*. 2012. № 2. С. 28–34.
4. Кошкалда І. В. Ефективність використання сільськогосподарських земель у контексті сучасного господарювання. *АгроІнКом*. 2011. № 10. С. 38–43.
5. Макарова В. В. Ефективність використання земельних угідь с.-г. підприємствами. *Економічний простір: зб. наук. пр.* 2011. № 52/1. С. 284–290.
6. Семенда О. В. Оцінка ефективності використання земельних ресурсів у сільськогосподарських підприємствах. *Український національний аграрний університет садівництва*. 2007. С. 1–10.

Войтович В. – студент групи ФіК 52

Науковий керівник: д. е. н., проф.

О. Макара

Волинський національний
університет ім. Лесі Українки

Сутність системи фінансового ризик-менеджменту

Система фінансового ризик-менеджменту забезпечує підприємству конкурентні переваги та адаптується до конкретних процесів підприємства, цілей та стратегій. Це дає змогу вдосконалити процеси прийняття рішень по підприємству в цілому.

Документ COSO Enterprise Risk Management – Integrated framework [1] є системним методичним підходом до ризик-менеджменту підприємств (надалі – COSO ERM), в якому система об'єднує вісім ризик-компонент управління, чотири цілі (рівня) ризик-менеджменту. Для комплексного розуміння досліджуваної системи розглянемо зазначені складові більш детально.